

Mara-alan kasvuvauhti kiihtyi

KULUVA VUOSI

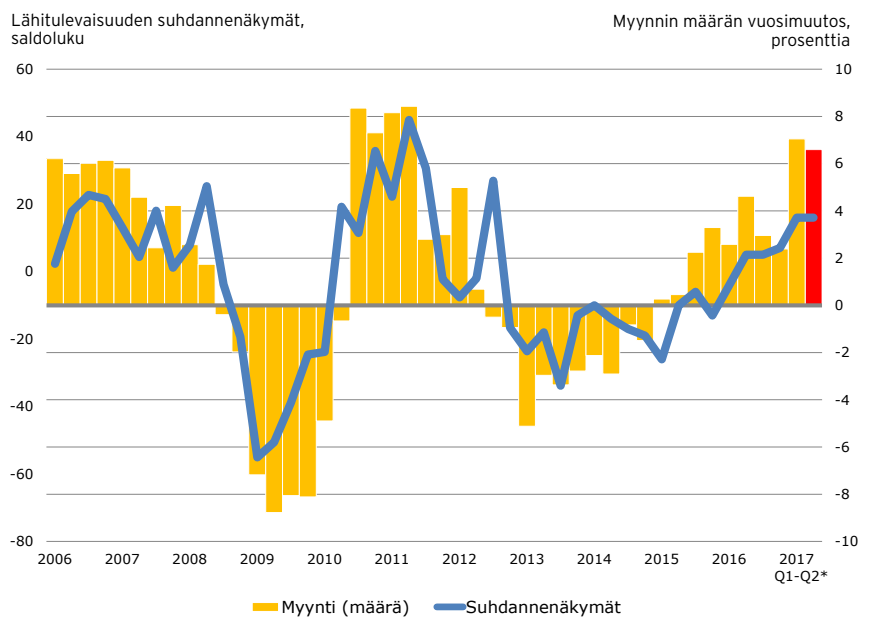
MATKAILU- JA RAVINTOLA-ALAN yritysten myynnin kasvu jatkui kuluvan vuoden tammi-maaliskuussa vahvana. Koko mara-toimialan myynti kasvoi peräti seitsemän prosenttia.

Kevään suhdannetiedustelussa matkailu- ja ravintola-alan yritykset kuvaavat suhdannetilanteensa elpyneen vähitellen. Odotukset lähitulevaisuuden kehityksestä ovat pysyneet hyvinä. Toimialan liikevaihdon odotetaan kasvavan vuoden ensimmäisellä puoliskolla kahdeksan prosenttia.

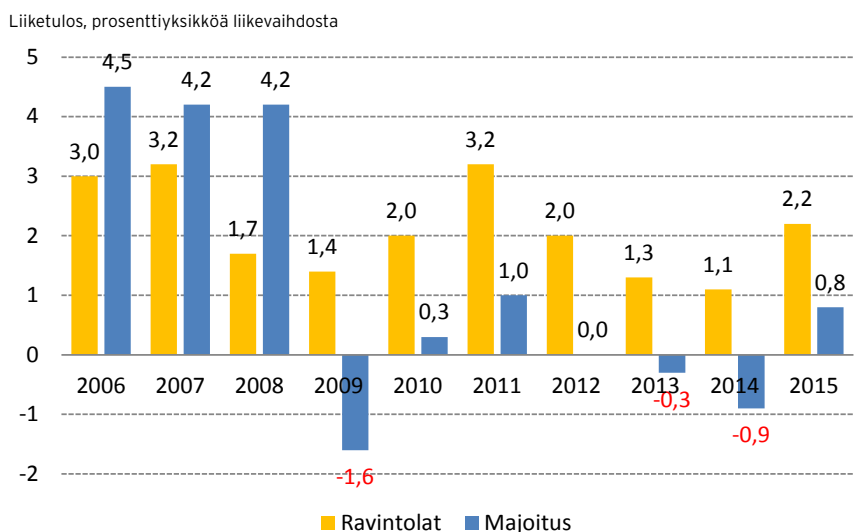
Matkailu- ja ravintola-alan yritysten ongelmana on yhä heikko kannattavuus, joka on jatkunut koko 2010-luvun ajan. Yritykset tekevät voittoa keskimäärin 1-3 prosenttiyksikköä liikevaihdosta.

SUOMEN TALOUS kasvoi vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä ennakkotietojen mukaan 2,7 prosentin vauhtia, mikä ylitti selvästi ennustuslaitosten odotukset. Kasvulla oli laajempi pohja, kun kasvun painopiste siirtyi yksityisestä kulutuksesta viennin ja investointien puolelle. Kuluttajien luottamus omaan ja Suomen talouteen oli ennätystasolla. Matalat korot ja työllisyystilanteen koheneminen pitävät kotitalouksien tilanteen jatkossakin vakaana, vaikka inflaation kiihtyminen vaimentaa ostovoiman kasvua.

Kasvu jatkuu

Liiketulos hieman nousussa

Myyntin määrän muutos tammi-maaliskuussa 2017

Matkailu- ja ravintola-ala yhteensä	+ 7,1 %
Anniskeluravintolat ennuste	+ 3,3 %
Pikaruokaravintolat	+ 7,9 %
Liikenneasemaravintolat	- 1,7 %
Henkilöstöravintolat	+ 1,3 %
Hotellit	+ 8,2 %

Kustannukset

Elintarvikkeiden tukkuhinnat helmikuu 2017	+ 3,8 %
Alkoholijuomien tukkuhinnat lokakuu 2016	+ 3,0 %
Työvoimakustannukset vuosi 2016	+ 1,7 %

Hotelliyöpymiset tammi-huhtikuussa 2017

Yhteensä	+ 6,0 %
Kotimaiset	+ 1,1 %
Ulkomaiset	+ 17,3 %
EU 28	+ 12,3 %
Skandinavia	+ 9,2 %
Aasia	+ 36,3 %
Japani	+ 19,8 %
Kiina	+ 80,0 %
Venäjä	+ 24,3 %

- **Anniskeluravintolat:** Ruokamyynä kasvoi ennakoarvion mukaan 5,5 prosenttia. Anniskelumyynä puolestaan laski edelleen, nyt vajaan prosentin.
- **Pikaruokaravintolat:** Myynä kasvoi lähes kahdeksan prosenttia. Pikaruokasektorin kasvu oli ravintolatoimialoista nopeinta.
- **Hotellit:** Huonemyynä kasvoi yli kahdeksan prosenttia. Kasvua kertyi varsinkin ulkomaisista, mutta myös kotimaisista matkailijoista. Aasiasta tulevien matkailijoiden yöpymisten kasvu jatkui edelleen reippaana. Huonemyynä nosti myös venäläisten yöpymisten kääntymisen selvään kasvuun ruplan vahvistumisen myötä.
- **Henkilöstöravintolat:** Myynä kääntyi ensimmäisellä neljänneksellä pitkästä aikaa plusmerkkiseksi.
- **Liikenneasemien** ravintolamyynä laski vajaan kaksi prosenttia. Kauppojen aukiolojen vapautuminen näkyi odotetusti liikenneasemien kauppamyynässä vuonna 2016 (-12,8 %), mutta vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä myynä lasku vaimeni (-2,7 %).

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Inflaation kiihtyminen hidastaa ostovoiman kasvua, mutta yksityisen kulutuksen kasvua kuitenkin tukee kuluttajien vahvan luottamuksen ohella työllisyyden koheneminen. Maailmankaupan näkymät ovat piristyneet, mikä näkyy osaltaan myös Suomen parantuneessa vientikysynnässä. Kasvaneen kysynnän seurauksena viennin kasvu nopeutuu.

Matkailu- ja ravintola-alan yritysten myynä kasvu jatkuu hyvänä myös kuluvan vuoden loppupuoliskolla. Ulkomaisen matkailun ennakoidaan kasvavan voimakkaasti EU-maista, Aasiasta ja Venäjältä tulevien matkailijoiden vetämänä. Myös kotimaan matkailu kasvaa, mutta hieman verkkaisempaan tahtiin.

Vuonna 2018 Suomen talouden

ennustetaan kasvavan hieman hitaammin kuin kuluvana vuonna. Yksityinen kulutuskysyntä vaimenee, kun palkkakehitys on maltillista ja inflaatio nopeutuu. Tämä saattaa näkyä myös mara-alan kasvua hillitsevänä tekijänä, mutta toisaalta matkailijamäärien odotettavissa olevan kasvun jatkuminen lisää matkailu- ja ravintola-alan yritysten myynä.

LISÄTIETOJA: Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry, pääekonomisti Ari Peltoniemi, puh. 044 750 4511

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Alkoholilaki

Alkoholilainsäädännön uudistaminen on ravintola-alan kannalta välttämätöntä. Hallituksen käsiteltävänä olevassa lakiesityksessä purettaisiin anniskelua koskevaa byrokratiaa. Toisaalta lakiesitykseen sisältyy useita ongelmallisia ehdotuksia.

Suurin ongelma on ehdotus siitä, että asiakas saisi tuoda tilausravintolaan omat alkoholijuomat. Kalliin ravintola-alkoholin ongelmaa ratkaistaisiin tämän ehdotuksen mukaan niin, että avattaisiin ravintoloiden ovet Baltiasta tuodulle alkoholille. Anniskeluravintolat kär-

sisivät ja valtio menettäisi alkoholijuoma- ja arvonlisäverotuottoja. Oikea keino olisi parantaa anniskeluravintoloiden hintakilpailukykyä muun muassa alentamalla ravintola-anniskelun arvonlisävero 14 prosenttiin.

Ehdotuksen tarkoituksena on parantaa maatilamatkailun kilpailukykyä, mutta tosiasiaa ehdotuksen vaikutukset olisivat kielteisimmät maaseudun ravintoloissa, hotelleissa ja kylpylöissä, kun yhä suurempi osa syntymäpäivä- ja häätjuhlista siirtyisi asiakkaan omat alkoholijuomat salliviin tilausravintoloihin.

Tasapuoliset kilpailuedellytykset

Valtio tukee Suomen lipun alla olevia matkustaja-alkuksia 250 miljoonalla eurolla vuosittain.

Airbnb-liiketoiminta on ammattimaistumassa.

Valtion tulisi huolehtia tasapuolisista kilpailuedellytyksistä samoista asiakkaista kilpailevien yritysten kesken. Nykyisin näin ei ole. Esimerkkejä tästä ovat Suomen valtion massiiviset laivatuot viihderisteilijöille ja ammattimaisen välitystalouden suosiminen.

Tampereen yliopiston tuoreen selvityksen mukaan Suomen valtio tukee Suomen lipun alla olevia matkustaja-alkuksia noin 250 miljoonalla eurolla vuosittain. Tuet jakautuvat 13 matkus-

taja-alkukselle, joista yhdeksän on Suomen ja Ruotsin välisessä liikenteessä. Matkustaja-alkukset ovat monipuolisia viihde- ja kokouskeskuksia, jotka kilpailevat kotimaan matkailun ja maissa olevien kongressi- ja kokouskeskusten kanssa. Tukien avulla varustamot voivat hinnoitella lipunsa ja palvelunsa niin alhaisiksi, ettei maissa toimivilla matkailu- ja ravintola-alan yrityksillä ole mahdollisuutta menestyä hintakilpailussa.

Airbnb-välitysalustan avulla harjoitettava ammattimainen majoitusliiketoiminta asuinkerrostaloissa on yleistymässä. Airbnb on ilmoittanut, että se alkaa kilpailla hotellien kanssa myös liikematkustajista. Ongelmana on se, että lainsäädäntö ja verotus eivät kohtelee hotelleja ja ammattimaista välitystalouden majoitusliiketoimintaa tasapuolisesti.

Toiminnan ammattimaistumisesta antaa

hyvän kuvan tuore Reykjavikissa tehty tutkimus, jonka mukaan 51 prosentilla majoitustoimintaa Airbnb:n välityksellä harjoittavista oli vähintään kaksi kohdetta välityksessä. Kyse ei ole pienimuotoisesta jakamistaloudesta vaan ammattimaisesta majoitusliiketoiminnasta. Hotelleja ja ammattimaista välitysalustan välityksellä harjoitettavaa majoitusliiketoimintaa tulee säännellä samalla tavalla.

Elintarvikelainsäädäntö

Maa- ja metsätalousministeriössä on parhailaan käynnissä elintarvikelain uudistaminen. Uudistuksessa on purettava elintarvikkeisiin liittyvää byrokratiaa ja muutettava ravintoloihin kohdistuva valvonta virheiden etsimiseen sijaan asiakaslähtöiseksi. Byrokratian purkaminen ja

valvonnan asiakaslähtöisyys parantavat ravintoloiden ja koko kotimaisen ruoka-alan kilpailukykyä, säästää valtion varoja ja tehostaa valvontaviranomaisten toimintaa. Ravintolaruokailun kasvulla on erinomaiset kasvunäkymät, jota elintarvikelain uudistamisella tukee edistää.

LISÄTIETOJA: Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry, toimitusjohtaja Timo Lappi, puh. 040 734 5549